

SCHOOL EN LEVEN.

WEEKBLAD

VOOR OPVOEDING EN ONDERWIJS IN SCHOOL EN HUISGEZIN,

ONDER REDACTIE VAN

Verschijnt elken Donderdag.

JAN LIGTHART.

Prijs per jaargang van 52 nummers fr. p. f 3,90.

Te Groningen bij J. B. WOLTERS.

Redactie-adres:
Tullinghstraat 4, 's-Gravenhage.

Advertentiën 15 cent per regel.

INHOUD VAN No. 47.

1. JAN L. Van een zegen een vloek. IV. — 2. P. L. VAN ECK JR. Vereenvoudiging. — 3. C. In de Studeerkamer. Nieuwe Gezichtspunten. II. — 4. JAN L. Uit particuliere correspondentie. — 5. No. 7.

Omslag: SUSANNA. Hoe Hannetjes vader met Hannetjes juffrouw samenwerkte. — Cis. Brieven uit Burghersdorp. (Kaapkolonie). — Advertentiën.

FEUILLETON.

HOE HANNETJES VADER MET HANNETJES JUFFROUW SAMENWERKTE.

Jan, alias Hannetje, was een onverbeterlijke, aarts-aartsluilak, zóó verschrikkelijk lui, dat hij geregeld iederen morgenschooltijd een uur moest nablijven, om zijn achterstallig werk in te halen, terwijl zijn juffrouw vlak bij hem ging zitten, en steeds naar hem keek; dan deed Hannetje pas wat hij doen moest.

Die juffrouw was nog maar een beginstertje, dat moest ge bij 't volgende goed in 't oog houden.

Van den eersten dag, dat ze in Hannetjes klas was gekomen, hield ze hem school, en spande haar uiterste krachten in, om Hannetje te verbeteren en voort te helpen, maar op den veertienden dag was ze precies even ver, en op den vijftienden was Jan nog brutaal op den koop toe, alsof de strenge voogdij hem verveelde.

't Was, toen hij een standje kreeg, omdat hij zijn huiswerk voor de zooveelste maal niet in orde had.

Toen schoot de juffrouw een lumineus idee in, „Samenwerking tusschen huis en school!” en ze schreef Jan's vader een briefje, waarin ze hem op strengen toon verzocht, toezicht te houden op Jan's huiswerk, dat hij opkreeg, om hem van zijn verschrikkelijke luiheid te genezen, erbij voegende, dat ze over Jan's gedrag in 't geheel niet tevreden was, en dat ze elken morgen tusschen half negen en negenen te spreken was.

Den volgenden morgen half negen, juist toen ze in

haar lokaal gearriveerd was, kwam Jan binnen. „Juffrouw, mijn Vader is in de gang”, vertelde hij, en de juffrouw ging naar Vader toe, vol goede plannen en Jan reeds geheel genezen van zijn luiheid ziende.

In de gang wachtte haar een groote, forsche man, met reeds vergrijsde haren, een tamelijk fatsoenlijk gezicht, in de keurig nette uniform van opzichter over dit of dat, een geheel ander personaadje, dan de ouders van kinderen op armenscholen gewoonlijk zijn.

Nu, dat hij geheel anders was, dat zou ze merken.

Hij was zoo groot, ze moest heelemaal tegen hem opkijken, en hij ging voor haar staan en maakte 't militair saluut, pink op den naad van de broek, met een hoogst eerbiedige uitdrukking op zijn verweerd gelaat. Dat vleide haar. Ik heb u immers verteld, dat ze een beginstertje was?

Toen begon hij te spreken, op beleefden toon: „Juffrouw, allereerst moet ik u beleefd dankzeggen, dat u me eens inlichting hebt gegeven omtrent 't gedrag van mijn zoon. U hebt me zeer aan u verplicht. Ik wil u dan ook toonen, dat ge niet tevergeefs op mijn macht als Vader gerekend hebt, ik wil u laten zien, dat ik u met mijn geheele vaderlijke macht wil helpen, ter verbetering van de luiheid en de astrantigheid van dien deugniet daar.”

Deze rede was met klimmend pathos uitgesproken. Nu wendde de Vader zich om naar zijn zoon, en beval hem met een gebiedende handbeweging: „Ga daar staan, Han!”

Jan nam de aangewezen stelling in en verschanste zich achter zijn elboog.

„Die hand weg!”

Jan's hand zonk omlaag.

Toen veranderde plotseling 's mans heele voorkomen. Zijn gelaat werd nijdig en dreigend, zijn stem klonk bulderend:

„Vlegel, zwoegen je ouders daarom van den vroegen morgen tot den laten avond voor je?

Ezelen ze daarom den godganschelijken dag, dat jij lui zal zijn en astrant?

Daar staat je juffrouw” — en zijn uitgestrekte arm wees naar het beginstertje, wie het langzamerhand temoede werd, of ze een bedrijf van een klucht zag afspelen —

„daar staat je juffrouw, ze is je meerdere, je zal doen wat ze zegt, absoluut, al is 't ook averechts verkeerd.

Ezel, begrijp jij dan niet, dat, als je lui en brutaal bent, de juffrouw je niet meer leeren wil? En dan? Dan word je stom, en een stommerik is een ongeluk in de maatschappij.

Als de juffrouw de handen van je aftrekt, dan ben je verloren, Hanneltje, verloren!”

Het galmde door de lage gang als de oordeelskreet op den Laatste Dag.

„En dat heb ik je te zeggen”, en hij duwde Han's hoofd achterover, alsof 't eraf moest en zijn stem werd dof en kwaadaardig, „dat heb ik je te zeggen, als ik ooit ofte immer weer klachten van je juffrouw krijg, bij God! ik zet je met mijn eigen handen in 't spinhuis.”

Toen richtte hij zich weer op, zijn gelaat nam weer als bij tooverslag de welwillende uitdrukking van straks aan. Eventjes keek hij zegevierend naar de juffrouw, alsof hij zeggen wou: „Wel, wat zeg je daar nou van?”

Toen zei hij op geroerden toon: „Hanneltje, mijn zoon, kom hier!” Hanneltje kwam, met een paar traantjes trillend aan zijn wimpers. De juffrouw verwonderde zich, dat hij nog niet gesmolten was van verdriet. „Zoen je vader af.”

Vader en zoon omhelsden elkaar, en zoenden, dat 't klapte. „Ga nou naar je juffrouw toe en belooft dat je leven beteren zult.”

Hanneltje ging. „Juffrouw, ik zal 't nooit meer doen”, zei hij met benepen stem, en de juffrouw streelde hem vriendelijk over zijn haar. Ze gevoelde zich schuldig tegenover het kind, om het vreeselijke oordeel, dat ze over hem had laten komen.

Dat beetje vriendelijkheid reeds trof den man.

„En die goeieghed beloon jij alle dagen met luiheid en astantigheid, schavuit!

Zoo'n aap, zoo'n vlegel, die een mensch 's morgens om half negen al op zijn beenen laat trillen van nijd . . .”

„Maar meneer”, zei de juffrouw, (ze had al wel eerder iets gezegd, als ze zoo'n beginstertje maar niet geweest was). „Jan heeft beterschap beloofd, laat 't nu uit zijn. Allo Jan, zeg je vader goedendag, en dan naar de speelplaats.”

„Dag Pa!” Weer een omhelzing en een zoen en Hanneltje ging op weg naar de deur.

Maar nauwelijks was hij eenige schreden verwijderd of zijn vader riep hem weer terug.

„Hanneltje, heb je een schoonen zakdoek?”

Jan onderzocht zijn zakken in vliegende haast. In dien tijd nam 't gezicht van den man weer zijn weerwolfsuitdrukking aan.

„Nee Pa”, klonk 't bedremmeld.

„Heb ik er je daarom een gegeven vanmorgen om half zes? Toen sloofde ik al voor je, toen zwoegde ik al, om half zes, en zoo beloon jij een mensch zijn pogen! Hellekind, kom hier dat ik je . . .”

„Marsch Jan, naar de speelplaats”, riep de juffrouw. Ze vreesde anders moord en doodslag als waardig slottafereel.

Hanneltje rende weg.

Toen het voorwerp van Vader's toorn uit 't gezicht was, klaarde hij weer op. Hij was weer beleefd en bedaard, met een tintje oprechte droefenis, toen hij zich tot de juffrouw keerde:

„Ach juffrouw, de tijden zijn veranderd! In mijn jeugd waren de kinderen zoo niet! Toen ik elf jaar was, zoo oud als mijn zoon nu, toen zei de meester tegen me: Hanneltje (want ik heet ook Johan, net als mijn zoon nu), Hanneltje, ga maar van school af, ik ken je niks meer leeren.

Dat was nu ten eerste, omdat ik zoo'n allemachtig fiksche knaap was, (een aartje naar zijn vaartje heeft Hanneltje niet, dat verzeker ik u), maar ten tweede, omdat de meesters zelf niet veel wisten in dien tijd.

Maar hoe de jeugd veranderd is juffrouw, de tijden zijn prachtig geworden! Nu hebben ze mooie scholen en allerhande dingsigheden om van te leeren, en geleerde meesters en juffrouws, ik heb diep respect voor u allen, juffrouw! En dan waardeert zoo'n aap dat niet!

Nogmaals mijn grootsten dank, en wat ik u bidden mag, juffrouw, de duim op 't zundgat, de duim op 't zundgat, bij mijn lieve Hanneltje.

Ik heb twintig jaar gediend, en in 't begin mocht ik niet kikken, als een ander 't niet wou, en later toen ik meester op alle wapenen werd en sergeant, toen kikte er niemand als ik 't niet wou, en nu nog. Drie-en-zestig man heb ik onder me, en . . .” Hij maakte met den duim naar beneden een beweging, keizer Nero waardig, en knipte veelbeteekenend met de oogen.

Toen maakte hij aanstalten om heen te gaan, maar nog even moest hij zijn loflied op de tijden uitzingen. „De tijden zijn veranderd, juffrouw, zeg ik nog ereis. Toen ik soldaat was, at je van tinnen borden, en tegenwoordig eten ze van allemaal aardewerk, en ze hebben, met uwe permissie, een nachtspiegel onder d'r bed!”

Na deze hoogste lofspraak op de hedendaagsche beschaving en vooruitgang, nam hij werkelijk afscheid. „Juffrouw, uw dienaar! Mijn respect. Ik dank u nog duizendmaal”, en bij elke deur, die hij voorbijkwam, boog hij en salueerde voor de juffrouw, totdat hij op straat stond.

Met tuitende ooren, en een gevoel, alsof ze even heel, heel hard moest lachen, ging de juffrouw naar de speelplaats.

De eerste, die in vollen ren tegen haar aanbondsde, was Hanneltje. „Een, twee, drie, buut vrij, allemaal!” gilde hij, en bombardeerde met zijn vuist den buutpaal, dansend en springend van de pret, dat hij dat zoo netjes geleverd had.

Dit weet ik heel zeker, omdat ik die juffrouw zoo heel goed ken: Samenwerking tusschen huis en school vindt ze nog altijd een kostelijk ding, maar Hanneltje's vader heeft ze maar nooit meer laten komen!

SUSANNA.